

КОРОТКІ ВІСТІ

П'ятниця, 9 лютого, 1968

В АМЕРИЦІ

КІНГРЕСМЕН ВІЛБУР Д. МІЛЛІС, голова Палатної Комісії Спосібів і Засобів, передбачає, що Палата до Великодня схвалить компромісний проєкт про податок від американських туристів, які поїдуть цього літа до Європи. Комісія, очолювана конгресменом Міллом, вирішує всі справи, що відносяться до податків. Але Мілліс одночасно заявив, що Комісія не погодиться на збільшення прибуткового податку, як цього домагається Уряд, поки не будуть зменшені Федеральні витрати в бюджеті на 1969-ий рік. Секретар скарбу Генрі Фавлер, зізнаючи в цій Комісії, заявив, що податок від туристів конв'єнцій, без огляду на те, чи схвалить збільшення прибуткового податку.

АДМІНІСТРАЦІЯ ХАРЧІВ І ЛІКІВ та Департамент Рільництва пропонують зменшити скількись комахових хемікалій, які залишаються як осад на овочах і городинах, призначених на харчі. Ціль цієї акції — зменшити можливий ризик для здоров'я споживачів від цього осаду з хемікалій. Згідно з новим проєктом на деяких родах городовини і овочах осад цих комахових хемікалій не сміє бути більший як 3.5 частини на мільйон. Передбачають, що цей осад можна буде зменшити ще на одну одиницю в 1969 році. Осад є на 36-ох родах овочів і городовин: різних ягодах, моркві, каларепі, грибах, буряках, сливах, шпинаті і т.п.

Д-Р КІНГ СПОДІВАЄТЬСЯ, що біле населення у своєму власному інтересі допоможе негритянському населенню на весні і влітку цього року переконати Конгрес в тому, що треба призначити відповідні суми на те, щоб дати працю або прибуток білому негритянському населенню у великих містах. Д-р Кінг хоче, щоб Конгрес ухвалив 10 мільйонів дол. річно на допомоги або на працю для бідних. Він каже, що білі американці не можуть дивитися на те, як замиряють їхні міста. Ці білі можуть жити в підміських районах, але вони не можуть дозволити на те, щоб їхні міста горіли. Кінг знає, що самі чорні демонстранти не можуть переконати Конгрес, тому просить про допомогу білих.

УРЯД ЗДА ЗРОБИТЬ ВСЕ МОЖЛИВЕ, щоб допомогти американському промислові перемогти шкідливий вплив імпорту текстильних товарів. Так говорив заступник асистента секретаря торгівлі Стенлі Немер на зборах Американського Товариства Текстильних Технологій в готелі Америка в Нью-Йорку. Але він додав, що в цій справі мусять співпрацювати текстильні технології, щоб американська продукція могла з успіхом конкурувати з закордонними текстильними товарами.

ВКІНЦІ ТАКИ ЗНАЙШОВСЯ ВЛАСНИК тих 44,000 дол., які знайшли були в пакунку в поштовому будинку після пожежі, яка знищила кілька мільйонів поштових посилок в половині грудня 1967-го року. Надавець і адресат на цьому пакунку були знищені під час пожежі, і цілий місяць майже ніхто не міг знати, хто вислав з Європи таку поважну суму грошей, і кому ці долари були вислані. Але тепер з'ясувалося один швейцарський банк і заявив, що це він вислав гроші одному ньюйоркському банкові. Представник пошти не подав, які це були банки. Швейцарський банк докладно описав пакунок та подав, які банкіоти були в посилці до Нью-Йорку.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ВІДМОВИ-ЛАСЬ вислати своїх представників на міжнародну підготовку нараду комуністів, що має відбутися під кінець цього місяця в Будапешті, та на пізніше заплановане комуністичне зібрання в Москві, де мали би "засудити" китайських комуністів. Свою відмову провів японський компарті оприлюднив після довгих нарад з 10-членною делегацією від компарті СРСР, яка прибула до Токіо під проводом "самого" Міхаїла Суслова, що хотіла приєднати собі японських комуністів.

У МАДРИДІ З ПАРАДОЮ ВІТАЛИ 80-ЛІТНЮ ВДОВУ по останньому єспанському королі Альфонсі XIII, який вийшов з Іспанії в половині вересня 1931 року після проголошення там республіки. Королева - вдова Вікторія Євгенівна прибула тепер до Іспанії на христині недавно народженого її правнука, сина князя Хуана Карлоса, що його батько Дон Хуан, син Альфонса XIII, аважас себе легітимним претендентом до єспанського престолу. Хуан Карлос одружений із сестрою грецького короля Константина. Ця подія має тому політичне значення, що голова єспанської держави Франческо Франко вислав на привітання Вікторії Євгенівні аж 5-ох членів свого уряду під проводом єспанського міністра закордонних справ і заповів свою особисту привабливість на тих христинях, що знову актуалізує проблему відновлення монархії в Іспанії.

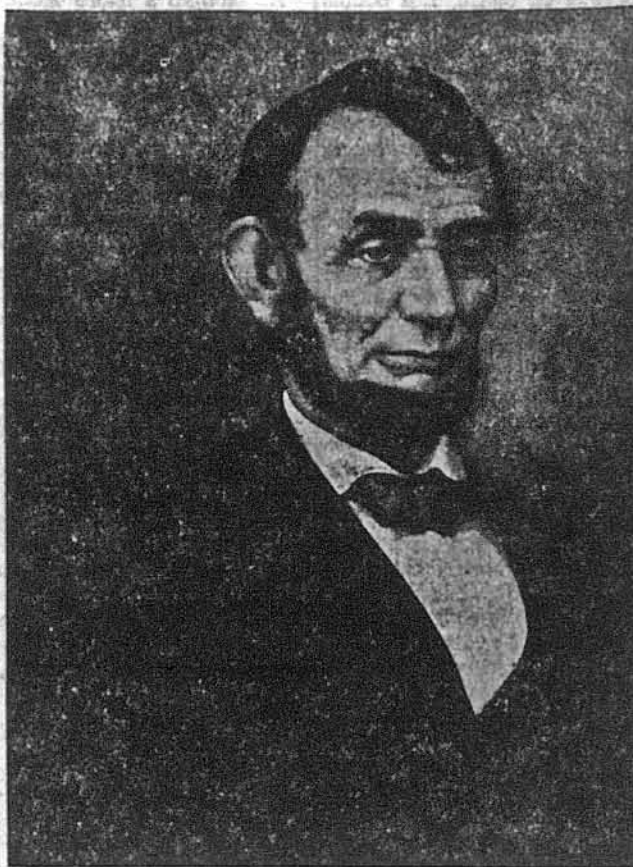
У БЕЛЬГІ НАСТАЛА НОВА КРИЗА УРЯДУ, знову на тлі мовного спору між валлонцями, які сприяють упривілейованій ролі французької мови, та фламандцями, що підтримують голландську мову, як ніби національну. Криза загострилася внаслідку авантур на найбільшому у Бельгії університеті в Лювені, де більшість студентів вимагає виключення з університету французької мови. Прем'єр Поль Ванден Босман, який говорить обома мовами, не зміг знайти в цій справі однозначного становища уряду і тому зголосив демісію, яку прийняв король Водуен.

АМЕРИКА НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТІ В ЛЕТУНСЬКОМУ ПОКАЗІ у ФРАНЦІЇ в наступному році. На ці традиційні міжнародні покази летунства всі літаки — і кошти — по-стачає секретаріат оборони: в минулому році це коштувало Америці 750,000 дол. З уваги на загальні очікуваності в бюджеті — рішення заощадити й ту суму. Фабрики літаків — Беїт Компані, Дженерал Дайнамикс, МакДоналд-Дуглес і Локгід — можуть вислати туди свої літаки із пілоти, але на власний рахунок — заявлено з Пентагону.

У ДЕНЬ ЛІНКОЛЬНА 'СВОБОДА' НЕ ПО'ЯВИТЬСЯ

У найближчий понеділок, 12-го лютого, припадає державне свято День Лінольона і в цьому дні "Свобода", що мала б з'явитися з датою наступного дня, 13-го лютого, не друкуватиметься. Чергове число "Свободи" друкуватиметься у вівторок, 13-го лютого, з датою середи, 14-го лютого. Хоча в понеділок "Свобода" не з'явиться, всі біора видавництва, як і Головної Канцелярії УНСоюзу, працюватимуть нормально.

У ДЕНЬ АБРАГАМА ЛІНКОЛЬНА

12 лютого 1809 — 5 квітня 1865

Президент проєктусе видати на допомогу закордонові \$3.04 мільйона

Вашингтон. — Президент Джансон 8-го лютого переслав до Конгресу проєкт про призначення на допомогу закордонним державам суми 3.04 мільйона дол., що є найменшою сумою від 20-ох років, коли почала ЗДА допомагати чужим запризначеним країнам. Ця допомога призначена на фінансовий рік, який починається 1-го липня 1968-го року. Крім цього Джансон домагасться додаткових 100 мільйонів на допомогу Південній Кореї, яку треба буде видати впродовж п'ятих місяців цього фінансового року, який скінчиться 30-го червня 1968-го року. Цей передбачений видаток спричинив загострення ситуації в Кореї. Президент підкреслює, що Південна Корея потребує допомоги на збільшення свого летунства та протилетунської зброї, на радар для флоту, на амуніцію та інше військово-постачання. З суми 3.04 мільйона дол. на економічну допомогу призначить Президент 2.5 мільйона, а 540 мільйонів мали б іти на військово-допомогу тим запризначеним державам, які є на периферії китайської - європейської Кореї, яку треба буде видати впродовж п'ятих місяців цього фінансового року, який скінчиться 30-го червня 1968-го року. Цей перед-

Президент ЗДА і прем'єр Британії перевели довгі наради

Вашингтон. — Бритійський прем'єр Гарольд Вільсон прибув в четвер 9 лютого до Вашингтону і в тому самому дні перевів 4-годинну розмову з президе н т о м Джансоном. За твердженнями газет, у цих нарадах була мова не тільки про В'єтнам і Корею, але й про фінансові труднощі, в яких опинилися однакові Британія і З'єднані Держави. Прем'єр Вільсон бучим-то інформував Президента про свої недавні розмови з Мос-

Страйк в Нью-Йорку триває вже 8 днів

Нью-Йорк. — В п'ятницю 9-го лютого ньюйоркські вулиці були прикрашені на хідниках з обидвох боків купами незвишеного сміття, бо вже 8-ий день страйкували члени спілки робітників, які вивозять сміття. Посадник міста Ліндсей провів губернатора Рокефеллера, щоб допомогти місту, зобов'язавши Крайову Гвардію, але губернатор відмовився зробити це.

Фінляндія перемогла Канаду в гоней, ЗДА здобули першу медаль Зимової Олімпіади

Репрезентанти Фінляндії справили найбільшу досі несподіванку Десятих Зимових Олімпійських Ігор у Греноблі, перемігши в гоней збірну Канади з рахунком 5:2. Канадійці, яких очіювали кандидатами на першину Олімпіади, значно послабили свої вигляди випередити минулорічного першину збірну СРСР. В других змаганнях гоней Чехословаччина перемогла Західно-Німеччину з рахунком 5:1. В змаганнях фігурної їзди жінок на ковзках Петті Флемінг, ЗДА, держить далі безконкурентно перше місце і веде перед німкою Га-бі Зайферт різницею 77.2 очок. При кінці обов'язкових вправ фігурної їзди, після яких приходило ще змаг у довільних вправах, Петті Флемінг мала 1062.1 очка. Першу срібну медаль, чи радше медаль, здобули для ЗДА три жінки у швидкісній їзді на ковзках.

КНИЖКА ЧОРНОВОЛА ПО'ЯВИТЬСЯ НА ВЕСНІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У В-ВІ МЕКГРО-ГІЛЛА

„Нью Йорк Таймс" продовжує обширне звітування про переслідування інтелектуалів в Україні та їх самооборону; стверджує наявність „сильних національних традицій" в Україні

Нью-Йорк. — Відома вже читачам української преси книжка Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму", що є збіркою документів про таємні совєтські суди і засуди проти українських діячів культури, їх заслання на каторжні роботи та їх спроби боронитися проти совєтського безправства, виявляючи при цьому комуно-московські народовбивчі практики в Україні, по'явиться на весні цього року в перекладі на англійську мову в Нью-Йорку у видавництві МекГро - Гілл. Інформус про це „Нью Йорк Таймс" з 9-го лютого, подаючи при цьому далі обширні інформації про книжку Чорновола і її зміст. Крім перекладу і книжки Чорновола, що займають більше ніж половину другої сторінки „Нью Йорк Таймс" у тому числі подас окрему вістку з Вашингтону, в якій сказано:

Шонайменше 15 українських письменників, учителів і науковців задержані тепер у каторжних таборах після хвилі тасмних процесів, вістку про які совєтські власті намагалися здушити майже впродовж двох років. Це є головною важливістю збірки манускриптів, що їх наліс совєтський журналіст Вячеслав Чорновіл та контабандою передав на Захід по кілька сторінок упродовж багатьох місяців

Вячеслав Чорновіл (репродукція фотознімки, що поміщена в The New York Times, 9 лютого 1968)

часу минулого року. Вістка про рукописи Чорновола була поступово друкована, насамперед в канадських газетах, опісля в лондонському „Таймсі" і в „Нью Йорк Таймсі". Тепер МекГро-Гілл в Нью-Йорку заповів, що опублікує документи книжкою на весні. Розповідь потверджує поліційний погром (крекдаві) інтелектуалів в Україні зимою 1965-66, в то-

му часі, як два московські письменники Андрей Д. Сінявський і Юлій М. Даниль, були поставлені під суд за висилку їхніх рукописів закордон для публікації.

У прогледжості до справи Сінявського - Даниль, українського погрома ніколи публічно не признано. В совєтській пресі не появилось ані одне слово про арешти, суди чи засуди. В багатьох випадках навіть родини жертв не були офіційно повідомлені про те, що сталося. Це є аспект, що заставив п. Чорновола, 30-літнього звітодавця української радіо - телевізійної служби, засудити поступування й. Яого манускрипти охоплюють цитати законів, щоб показати, що совєтські власті своїм поступуванням порушили статуту України та совєтську конституцію. Початково п. Чорновіл був призначений звітодавцем на суд. Перший із ряду був технічно явним, то значить, що вибрані і довірені особи могли бути на ньому присутні. Коли ж протести і демонстрації погрожунали виявити ситуацію, накладемо офіційну засекреченість. Чорноволів, як журналіста, одного разу казали свідчити на суді проти його колег. Він відмовився допомагати в тому, що він уважав „незаконним" судом і сам був заарештований. Після успішного судового відклику і поновного арешту, цим разом під закидом „анти-совєтської активності", п. Чорноволу заасуджено — згідно з одним документом — на 18 місяців каторжних робіт, а згідно з другим документом — на три роки.

Для західних політичних аналістів потвердження погрому проти українців має подвійне значення. По перше — воно демонструє са-

мопевність, яку відчуває Комітет Державної Безпек (КГБ) під партійним проводом. Документи Чорновола ідентифікують урядовців державної безпеки поіменно, як організаторів погрому. По друге, погром виявляє постільну авраливість і нервозність в партії причинені існуючими національними почуваннями між не-російськими республіками Совєтського Союзу. Національні традиції були сильні в Україні. Натяки на заворушення і невдоволення виявилися час від часу в інших республіках наприклад у Вірменії й Узбекістані. Українських інтелектуалів обвинувачено за „анти - совєтську пропаганду і агітацію". В більшості випадків, згідно з документами Чорновола, провину було посідання перед-революційних книжок про Україну, або писання скриптів, що мали на меті прославити українське минуле. Слідство почалося в серпні 1965-го року, — писав п. Чорновіл — і суди відбулися наступної весни. Вони відбувалися в українських містах Києві, Львові, Івано-Франківському і Тернополі. Поголоски про погром були дійшли до Москви, але закордонні кореспонденти і совєтські інтелектуали, які про них відчували, не були спроможні потвердити, що сталося. Урядовці в Києві, українській столиці, заперечували, щоб пошебур діалось — інформус в своєму повідомленні „Нью Йорк Таймс".

Із опублікованого досі можна виснозити, що документи Вячеслава Чорновола матимуть повну увагу західної публічної опінії, а тим самим і політичних кол. З інших джерел відомо, ці совєтського дипломатичного боку вже були спроби припинити, чи бодай применшити цей розголос.

Північний В'єтнам потверджує своє становище щодо передумов замирення

Гонг Конг. — Північно-в'єтнамський міністер закордонних справ Нгусен Дю Трін потвердив своє давнє становище в справі передумов для поведіння переговорів з Америкою щодо замирення. В інтерв'ю з представником французької пресою агенції названий комуністичний речник повторив давні фрази про те, що війну у В'єтнамі розпочала Америка своєю збройною „агресією" і тому та війна може закінчитися, коли американці відклинуть з В'єтнаму свої збройні сили. Але цієї вимоги він не повторює, коли стверджує, що Північний В'єтнам готов розпочати переговори, як тільки Америка припинить бомбардувати Північний В'єтнам і вести „всі інші ворожі акції" проти Північного В'єтнаму. Водночас північно-в'єтнамське комуністичне радіо проголосило велику перемогу, що їх ніби комуністи досягнули, здобувши багато міст і містечок у Південному В'єтнамі „визволивши" велику частину території. У тій пропагандивній радіопередачі говориться про те, що південно-в'єтнамська державна армія „розпадається" та що американці знаходяться „в паніці". Однак північно-в'єт-

Спонтанно розгортається акція пожертв на українські студії в Гардварді

Нью-Йорк. — Вікопомного дня 22-го січня, в якому цього року українці у вільному світі являю а в Україні в глибині своєї душі і серця святкували Золотий Ювілей проголошення української державної незалежності, в бюрі Президента Гарвардського університету підписано домовлення з Фондом Катедри Українознавства про встановлення в системі того найбільш престижного університету катедри українських студій. На ту велику ціль ФКУ міг впасти тільки відносно малу частину свого фінансового зобов'язання, бо тільки 270,000 дол. Цю суму треба доповнити до 600,000 доларів, щоб могла почати працю перша із трьох перетбачених катедр українських студій в Гардварді, отже потрібно ще 330,000 дол. ФКУ бажав би, щоб у цьому зобов'язанні було не тільки формальне домовлення про встановлення катедри в Гардварді, але й щоб ця катедра вже з початком нового академічного року, отже у вересні цього року, почала працювати. Мавши це на думці, Президія й Наукова Рада ФКУ звернулись з апелем до українського громадянства, щоб у цьому коопотому члїстальному свій найбільшій іспит у формі тих негатино по-трібних 330,000 доларів. Відгомів, що його мав цей апел уже навіть в так короткому часі, є дуже захопучий. Вже була інформація про нових меценатів ФКУ,

які склали на його ціль по 1,000 і 500 доларів. Тепер у кожного дня напливають нові зголошення та нові інформації, які свідчать, що збірка акції починається розгортатися спонтанно. Наприклад, ще заки ФКУ одержав формальну вістку у випускській газеті на Ровд Айленд появилася вістка, що минулої неділі в Блекстоу, передмісті Вунсакету, відбулися збори місцевого Народного Дому, на яких рішено пожертвувати на Українські Студії в Гардварді 1,000 дол. В повідомленні так і сказано, що ухвалу винесено у відповідь на заклики Фонду Катедри Українознавства, що його на цих зборах реферував голова Дому п. Михайло Сусла. До речі, на цих зборах пошановано двох померлих членів Василя Бурака й Івана Маленчука, що були активними членами УНСоюзу.

Із інших замітливих виявів спонтанності збіркової акції на українські студії в Гардварді згадати б ще листа від відомого нашого мистця Якова Гніздовського, який переслав на ФКУ свою пожертву в сумі 100... дол. Із рівночасною рекомендацією, щоб при кожному проголошенні пожертв на ФКУ подавати адресу цього Фонду, на яку треба вислати пожертви. Ідучи за цією порадою, подаємо адресу: Ukrainian Studies Chair Fund 302 West 13th Street New York, N.Y. 10014

Різне

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температу-
ра. Модерна каплиця до
ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568